

Postanowienie z dnia 2 lipca 2001 r.

I PKN 61/01

Wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji nie uzasadnia zakwestionowanie przez stronę odmowy jej sporządzenia przez adwokata ustanowionego z urzędu.

Przewodniczący SSN Józef Iwulski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 lipca 2001 r. sprawy Grażyny L. przeciwko Szkole Podstawowej w P. o nakazanie, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 29 grudnia 1999 r. [...]

o d r z u c i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 1999 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Poznaniu z dnia 1 października 1999 r. oddalającego powództwo o złożenie oświadczenia, że w aktach osobowych powódki pozostaną wyłącznie dokumenty nie będące zawartością tych akt według ich stanu przedstawionego do sprawy.

Na żądanie powódki wyrok ten z uzasadnieniem został jej doręczony w dniu 28 stycznia 2000 r.

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2000 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu ustanowił dla powódki adwokata. W piśmie z dnia 18 lutego 2000 r. adwokat Maria B. poinformowała Sąd Okręgowy w Poznaniu, że jako wyznaczony z urzędu pełnomocnik powódki, po zapoznaniu się z aktami sprawy, nie znajduje podstaw prawnych do wniesienia kasacji. Z kolei telegramem nadanym w dniu 28 lutego 2000 r. kolejny wyznaczony przez Okręgową Radę Adwokacką w P. pełnomocnik z urzędu adwokat

Anna J.-W. także poinformowała Sąd Okręgowy w Poznaniu, że nie znalazła podstaw prawnych do wniesienia kasacji.

Kasacja, którą powódka wniosła osobiście, została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 9 marca 2000 r. Zażalenie na to postanowienie oddalił Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 20 czerwca 2000 r.

W dniu 1 sierpnia 2000 r. do Sądu Okręgowego w Poznaniu została wniesiona w imieniu powódki kasacja przez kolejnego jej pełnomocnika adwokat Mariana K. wyznaczonego przez Okręgową Radę Adwokacką w P. Kasacja ta połączona została z wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia, uzasadnionym w ten sposób, że od daty wyznaczenia adwokat Mariana K. pełnomocnikiem (19 lipca 2000 r.) upłynęło zaledwie 11 dni, natomiast wcześniej powódka mogła tylko sama, a więc nieskutecznie, wnieść kasację, natomiast nie miała wpływu na to, że jej dwaj poprzedni pełnomocnicy odmówili sporządzenia kasacji. Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 12 grudnia 2000 r. przywrócił powódce termin do wniesienia kasacji, a następnie przedstawił kasację Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy na skutek powyższej kasacji, wniesionej w imieniu powódki przez jej pełnomocnika w dniu 1 sierpnia 2000 r., zważył, co następuje:

Nie ulega wątpliwości, że kasacja została wniesiona po upływie terminu i z tego powodu podlegałaby odrzuceniu (por. art. 393⁵ KPC), gdyby nie został przywrócony termin do jej wniesienia. Tak więc od oceny zasadności przywrócenia terminu zależała dopuszczalność rozpoznania kasacji powódki. W kwestii tej Sąd Najwyższy stwierdził, że z przedstawionych wyżej okoliczności niezachowania terminu do wniesienia kasacji wynika, iż - wbrew postanowieniu Sądu Okręgowego w Poznaniu - nie można uznać, iż zachodziły warunki przywrócenia terminu określone w art. 168 § 1 KPC. Wyznaczony adwokat, będąc pełnomocnikiem powódki, był umocowany do wykonywania w imieniu powódki czynności procesowych, w szczególności wniesienia kasacji. Niewniesienie kasacji w przewidzianym do tego terminie przez działającego w imieniu powódki pełnomocnika stanowiło konsekwencję przyjęcia, że kasacja byłaby bezpodstawna. Takie stanowisko w terminie otwartym do wniesienia kasacji zajęł również drugi z wyznaczonych dla powódki adwokatów, powodując w konsekwencji uprawomocnienie się wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 grudnia 1999 r. (por art. 363 § 1 KPC). Należy podkreślić, że z chwilą upływu terminu zażalenia tego wyroku, stał się on prawomocny wskutek stanowiska strony reprezentowanej przez pełnomocnika z urzędu, iż kasacji nie wniesie. W tej sytuacji pra-

womocności orzeczenia wynikającego z czynności strony (zastąpionej przez pełnomocnika) nie powinno się wzruszać w oparciu o czynności podjęte już po uprawomocnieniu się wyroku, przez kolejnego adwokata wyznaczonego stronie przez właściwy organ adwokatury. Były to czynności adwokata wyznaczonego już po uprawomocnieniu się wyroku, które - z powodu prawomocnego zakończenia sprawy - nie powodują zweryfikowania (uchylenia) czynności procesowych podjętych w toku otwartego postępowania. Trzeba przy tym zauważyć, że stanowisko - będącego adwokatem z urzędu - pełnomocnika strony o odmowie sporządzenia kasacji wywołało wspomniane wyżej skutki procesowe bez poddania tego stanowiska kontroli Sądu. Skład rozpoznający sprawę podziela pogląd wyrażony w uchwale składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2000 r. III CZP 14/00 (OSNC 2001 nr 2, poz. 21), iż adwokat ustanowiony dla strony przez sąd może odmówić sporządzenia kasacji, jeżeli byłaby ona niedopuszczalna lub oczywiście bezzasadna. Ponadto zgodzić się trzeba z zawartym w uzasadnieniu tej uchwały stwierdzeniem, że: „w postępowaniu cywilnym brak jest w obecnym stanie prawnym bezpośredniej możliwości skontrolowania przez sąd zasadności odmowy sporządzenia kasacji, chociaż adwokat ustanowiony był dla strony przez sąd, a zadaniem rady adwokackiej było jedynie wskazanie jego osoby”.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, stwierdzając, że kasacja została wniesiona po upływie terminu, a nie było podstaw do jego przywrócenia, orzekł stosownie do art. 393⁸ § 1 KPC (w brzmieniu przed nowelizacją wynikającą z ustawy z dnia 24 maja 2000 r. - Dz.U. Nr 48, poz. 554).

=====